

VERSLAG

Vergadering
**Commissie DUURZAAMHEID EN
BEREIKBAARHEID**
5 februari 2020 in de raadzaal

Index verslag vergadering commissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid 5 februari 2020

Algemeen

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen van de voorzitter	3
3	Toezeggingen college en prioriteiten- en verplichtingenagenda	3
4.	Vaststellen verslag gecombineerde commissievergadering d.d. 8 januari 2020	3

Portefeuilles Bereikbaarheid en Parkeren en project Arenapark

5.	Mededelingen van en vragen aan wethouder Wolthers	3
6.	Vooruit- en terugblik regionale aangelegenheden	3

Portefeuilles Klimaat en Energie, Natuur en Groen, Milieu en Afval

7.	Mededelingen van en vragen aan wethouder Kastje	3
8.	Vooruit- en terugblik regionale aangelegenheden	5
9.	Aanvraag proeftuinen aardgasvrije wijken	5
10.	Plan van aanpak natuurinclusief bouwen	8

COMMISSIE DUURZAAMHEID EN BEREIKBAARHEID

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: H.R. Jaarsma.

Griffier: mw. W.G.J. Drenth.

Fracties: Hart voor Hilversum: H. Koç; D66: M.J. den Boer; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: mw. J. van Dijk en T. de Jong; ChristenUnie: B. Nanninga; SP: G. Dunker; PvdA: mw. J. Kalk en J.B. Oude Elferink; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: H.P. Blok en M. Janssen.

College: J. Kastje, wethouder.

1. Opening en vaststellen agenda (0.1)

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen van de voorzitter (0.1)

Mevrouw Wolthers is afwezig.

3. Toezeggingen college en prioriteiten- en verplichtingenagenda(0.2)

Het **CDA**:

- informeert naar de afdoeningstermijn van toezegging T 19/151 over een bomenpilot en of een collegebrief zal verschijnen over een tweede pilot.

Wethouder **Kastje**:

- moet die toezegging nagaan en is er al mee bezig; de bedoeling is die pilot mee te nemen in de brief over de evaluatie.

4. Vaststellen verslag gecombineerde commissievergadering d.d. 8 januari 2020 (0.3)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Mededelingen van en vragen aan wethouder Wolthers (0.4)

Mevrouw Wolthers is afwezig.

6. Vooruit- en terugblik regionale aangelegenheden (0.4)

Geen opmerkingen.

7. Mededelingen van en vragen aan wethouder Kastje (0.4)

Inspreker

De heer **Martens**:

- begrijpt het enthousiasme over de voorgenomen komst van Talpa naar Hilversum, maar is zeer verontrust over de huidige plannen en het proces tot dusver;
- ziet in de aanvraag van de omgevingsvergunning een uitbreiding met 108 parkeerplaatsen (bovenop de huidige 320 parkeerplaatsen), het kappen van kapitale en beeldbepalende bomen en houtopstanden en een extra verdieping op het gebouw; op belangrijke onderdelen biedt de aanvraag geen informatie;
- begrijpt niet dat middenin een groene, kwetsbare en cultuurhistorisch-beschermd woonomgeving met een nu reeds kritische verkeerssituatie, een draconische schaalvergroting van bedrijfsactiviteiten wordt gepland, ondanks dat kristalhelder is dat plannen strijdig zijn met de bestaande kaders;
- ziet zijn zienswijze ondersteund door circa 140 omwonenden inclusief de Vondelschool, het Roland Holst en het gymnasium;

- begrijpt uit een eerdere mededeling van wethouder Jaeger dat Talpa werkzaamheden op de Bergweg wil concentreren; een vestiging op het Media Park zou geen optie zijn;
- herinnert aan een op 18 december gehouden informatieavond, waarop Talpa de komst naar de Bergweg heeft bevestigd, met uitbreiding van bedrijfstijden naar 24 uur per dag en zeven dagen in de week; evenals dat er geen extra werkgelegenheid wordt gecreeerd maar slechts werkplekken van Amsterdam naar Hilversum worden verplaatst;
- vat samen dat bewoners zeer verontrust zijn over een ontoelaatbare toename van de verkeersdruk met ernstig nadelige gevolgen voor leefomgeving en verkeersveiligheid, en verdere aantasting Beschermd Stadsgezicht door verstening en kappen beeldbepalend groen;
- stelt dat de plannen een verwoestende impact hebben op de Boomberg, een van de laatste kroonjuwelen van Hilversum, terwijl elders gewoon capaciteit voor Talpa beschikbaar is;
- verwacht dat de gemeente en desnoods de rechter zal concluderen dat de plannen niet passen binnen de wettelijke kaders, noch in het huidige het tijdsgewricht, waarin duurzaamheid, leefbaarheid, veiligheid en intelligente oplossingen centraal staan;
- waarschuwt dat Talpa zo weer uit Hilversum verdwenen zal zijn als Talpa verkocht kan worden en dat het nota bene de heer de Mol zélf is geweest die heeft verklaard dat “Hilversum een lelijk dorp is, volkomen aangetast door de mensen die daar de afgelopen 30 jaar verantwoordelijk zijn geweest voor infrastructuur en uitstraling”;
- wil er dus samen met de gemeente voor zorgen dat de woorden van de heer de Mol niet nóg meer bewaarheid worden, en roept de gemeente dus op er zeer alert op te zijn dat wij niet nog decennia lang met littekens van een falend ruimtelijk ordeningsbeleid zitten;
- en stelt dat de aanvraag dus moet worden afgewezen.

De ChristenUnie:

- stelt dat momenteel goede informatie ontbreekt en vraagt wat de grootste zorg van de heer Martens is.

De heer Martens:

- heeft primair grote zorgen over een ontoelaatbare toename verkeersdruk met ernstig nadelige gevolgen voor leefomgeving en verkeersveiligheid, en verdere aantasting Beschermd Stadsgezicht door verstening en kappen beeldbepalend groen.

De PvdA:

- geeft aan dat deze insprekers in de commissie Ruimtelijke Orde en Wonen zouden moeten inspreken.

De voorzitter:

- meldt dat dat ook met de insprekers is besproken.

De heer Martens:

- geeft aan dat hij hier insprekt i.v.m. de impact die de aanvraag heeft op de duurzaamheid van de leefomgeving de Boomberg en de verkeersstromen in de Boomberg.

Wethouder Kastje:

- geeft aan dat het onderwerp valt onder de portefeuille van wethouder Voorink;
- benadrukt dat de omgevingsvergunning nog niet is verleend en het participatieproces nog niet is opgestart.

Vragen van de SP over natuurbrug bij Laren

Er zijn vanuit inwoners uit Hilversum Noord een aantal zorgen geuit m.b.t. de komst van de natuurbrug aan de N525 bij Laren. Het gaat daarbij o.a. om de afname van mobiliteit bij tijdelijke afsluiting van de N525, of beperking van de toegankelijkheid van het gebied rond de natuurbrug (zoals bv ook gepland bij het eoduct in Anna's Hoeve). De natuurbrug komt op het grondgebied van Laren. Daarmee is Hilversum niet in eerste instantie betrokken. Echter, de grens van Laren via de N525 ligt dicht bij onze bebouwde kom. De komst van een natuurbrug zal dus impact hebben op omwonenden.

Hoeveel is afhankelijk van waar de provincie die natuurbrug exact wil bouwen. Daarover is nu nog veel onduidelijk, dus de zorgen van inwoners zijn begrijpelijk. Ze hebben behoefte aan meer duidelijkheid.

De **SP** hoort dan ook graag van de wethouder hoe de gemeente Hilversum betrokken is bij dit project en hoe we de belangen van onze bewoners (in zaken als recreatie, toegang, mobiliteit etc.) plannen te borgen.

Wethouder **Kastje**:

- ziet het belang van de N525 en de omliggende natuurgebieden, wat maakt dat de gemeente Hilversum ambtelijk en bestuurlijk nauw betrokken is;
- zit in de bestuurlijke stuurgroep van het project;
- zal aanwezig zijn op de inwonersavond en heeft betrokkenen uitgenodigd voor een keukentafelgesprek.

De **VVD**:

- wil de commissie laten informeren met een brief over de plannen; wethouder **Kastje** zegt dat toe.

De **SP**:

- wil het afsluiten van de Oosterengweg niet tegelijk met het project laten plaatsvinden; wethouder **Kastje** zal daarop toezien.

8. Vooruit- en terugblik regionale aangelegenheden (0.18)

Geen opmerkingen.

9. Aanvraag proeftuinen aardgasvrije wijken (0.18)

Woordvoerders:

Fracties: Hart voor Hilversum: H. Koç; D66: M.J. den Boer; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: B. Nanninga; SP: G. Dunker; PvdA: mw. J. Kalk; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: M. Janssen.

College: J. Kastje, wethouder.

Het **CDA**:

- vindt meeliften op gelden van het Rijk goed;
- informeert naar draagvlak onder bewoners en of zij verplicht zijn mee te doen;
- is benieuwd naar de eigen bijdragen van inwoners en de gemeente en het effect daarvan op de begroting;
- vraagt naar de effecten van de proeftuinen op de ambtelijke inzet en wat van de prioriteitenlijst afvalt als ambtenaren andere werkzaamheden niet meer kunnen doen;
- wil weten wat de risico's zijn als het plan niet slaagt en of de pilot toch wordt gehouden als de gemeente geen subsidie krijgt;
- vraagt of geen bewoner in de Meent mag weigeren om mee te doen;
- informeert of de transitievisie warmte al klaar is;
- wil eerst graag de in te dienen aanvraag gezien hebben alvorens zij in de raadsvergadering instemt met het voorstel; de **PvdA** vraagt wat volgens het CDA de kansen zijn en wat het project zal opleveren; het **CDA** ziet een enorme nadruk op het participatie- en communicatieplan en wil daarom de mening van de inwoners weten en onduidelijkheden zichtbaar hebben.

GroenLinks:

- is positief over het indienen van de aanvraag, wat nogal wat vraagt;
- heeft vertrouwen in het indienen in een goede aanvraag, omdat de gemeente al een aantal jaar in de Meent bezig is;
- is benieuwd naar wat de gemeente doet als het Rijk de aanvraag niet honoreert en wat dan de financiële consequenties zijn;

- informeert naar de ambtelijke inzet;
- vraagt of er al ontwikkelingen zijn op gebouwgebonden financiering;
- wil weten hoe het staat met de staalkaarten en het energiedienstenbedrijf;
- stelt ten slotte de vraag of huurders kunnen worden meegenomen in het project.

De PvdA:

- is blij met het uitvoeren van een destijds niet aangenomen PvdA-motie;
- is van mening dat de gemeente moet experimenteren met van het aardgas afgaan;
- is bezorgd dat een klimaat-/energietransitie leidt tot winnaars en verliezers onder inwoners en vraagt daarop te letten door de wethouder;
- stelt dat de wethouder de twee ton voor communicatie moet claimen.

Hilversums Belang:

- is blij met de proeftuin en stemt in met het indienen van de aanvraag;
- vreest dat een tussenrapportage niet mogelijk zal zijn;
- wil naast zonnepanelen en warmtepompen ook laten focussen op opslag van energie en waterstof; een bedrijf in Berlijn maakt nu al een installatie zo groot als een CV op basis van waterstof;
- is erg enthousiast over de Meent, vanwege de ligging van veel weilanden ten westen van de wijk die te benutten zijn voor zonnepanelen, waterstofopslag en windmolens;
- vindt het onwenselijk om in de wijk met groen gas of biogas aan de slag te gaan;
- wil naast CO₂-reductie ook meer laten doen aan afvalreductie en waterstofexpansie; op deze manier maakt de wethouder het plaatje in de Meent helemaal rond: innovatief, vooruitstrevend en robuust; daarom wenst de fractie hem succes met de stevige en korte termijn aanvraag.

De VVD:

- wil na de aanvraag ook de plannen nog zien en sluit zich aan bij de vragen van het CDA; de **PvdA** vraagt waar voor de VVD het verschil ligt tussen uitvoering door het college en kaderstelling door de raad; de **VVD** wijst erop dat de raad nog geen kaders heeft gesteld; de **PvdA** attendeert op de kaders van het coalitieakkoord; de **VVD** noemt dat een ambitie, maar ziet verder geen kaders in het coalitieakkoord;
- verzoekt na het toekennen van de aanvraag niet meteen door te gaan met uitvoering.

D66:

- grijpt de kans om de aanvraag in te dienen met beide handen aan;
- begrijpt dat kosten voor ambtenaren, communicatie en de projectleider uit het energietransitiebudget moeten komen en vraagt om een kostenindicatie daarvoor;
- vraagt of bij het niet verkrijgen van de € 4 miljoen het project toch doorgaat.

Hart voor Hilversum:

- sluit zich aan bij de vragen van het CDA;
- vraagt de wethouder draagvlak te creëren en inwoners van de Meent mee te nemen;
- wil duidelijkheid over hoe de pilot van 500 woningen exact wordt bepaald.

De SP:

- is blij met de aanvraag en vraagt of het project toch doorgaat bij afwijzing daarvan;
- wijst op het rapport van 27 gemeenten die het project eerder hebben uitgevoerd;
- adviseert aardgasleidingen niet meteen te slopen, omdat die wellicht geschikt zijn voor waterstof;
- vraagt aandacht voor overeenstemming met vve's;
- noemt het belangrijk naast transitie ook naar de wijk te kijken en wat er kan gebeuren om die goed te maken.

De ChristenUnie:

- vindt de concretiseringslag van de proeftuin goed;

- informeert hoe de gemeente iets van de proeftuin zal leren en hoe de uitkomsten van het traject ingebed worden in de energiestrategie en de te maken plannen;
- informeert welk aantal mensen gaat meedoen;
- vraagt of is nagedacht over klimaatadaptatie en circulair bouwen in de wijk.

Wethouder Kastje:

- memoreert dat bewoners van de Meent in 2018 teleurgesteld waren dat het project toen al niet doorging;
- wijst erop dat de aardgasvrije wijk in de top 3 van de wijkagenda staat;
- weet dat er een werkgroep en klankbordgroep in de wijk zijn;
- merkt op dat het project leeft in de wijk, ook vanwege druk bezochte informatiebijeenkomsten;
- antwoordt dat bewoners niet gedwongen zijn tot meedoen en niet verplicht zijn om een eigen bijdrage te betalen;
- gelooft dat in de decembercirculaire vier ton is gelabeld voor ambtelijke inzet;
- heeft ook al kandidaten voor meedoen aan gebouwgebonden financiering, waar nog een en ander voor geregeld moet worden;
- beschikt nog niet over een transitievisie warmte, maar het is wel de bedoeling die dit jaar te hebben;
- moet de aanvraag voor 1 april ingediend hebben en stuurt erop om de raad op 4 maart een besluit te laten nemen; het concept van de aanvraag is er pas op 2 maart voor het portefeuillehoudersoverleg;
- probeert gegevens van de aanvraag te delen met de raad, maar zit wel in een tijdsklem;
- beziet of hij de raad voor 4 maart toch kan meenemen in de aanvraag; **Hart voor Hilversum** vraagt of de raad die aanvraag nog kan wijzigen; wethouder **Kastje** stelt in dat geval voor om niet in te stemmen met de aanvraag;
- gaat door als de aanvraag niet wordt toegekend, omdat veel bewoners het project willen;
- deelt mee dat de staalkaarten er liggen en er input voor de gesprekken met de consortia en het energiedienstenbedrijf zijn om te kijken of op basis van dat soort informatie productmarktcombinaties te maken zijn: oplossingen die samenhangen met wat te doen is met een huis, zodat daarop offertes te baseren zijn;
- is het ermee eens dat het project niet mag leiden tot ongelijkheid tussen bewoners;
- is blij met de steun vanuit Hilversums Belang en neemt de vanuit die fractie gedane suggesties mee;
- laat het aardgasleidingnetwerk voorlopig liggen;
- werkt de aanvraag nog verder uit tot een uitvoeringsplan; de **VVD** is daardoor gerustgesteld een wil dat aan de raad voorgelegd zien; wethouder **Kastje** verklaart zich daartoe bereid als de raad daartoe besluit;
- gaat bij woningen uit van het corporatiebezit en wat daaromheen ligt; wel moet er draagvlak zijn van de inwoners;
- wil zeker leren van de evaluatie van de eerste pilot; er is al een vve in de Meent die de kant wil opgaan;
- lijkt het goed om naar meekoppelkansen te kijken van circulair werk en klimaatadaptiviteit;
- weet niet de kosten die niet door de subsidie gedekt worden; die kosten worden gedekt uit de financiën uit de decembercirculaire, zijnde € 275.000,-.

Advisering aan de raad

Het **CDA** wil nog informatie over de aanvraag en wil het voorstel met debat doorgeleiden naar de raadsvergadering.

De **VVD** maakt een voorbehoud.

De overige fracties vinden het voorstel rijp voor de raad zonder debat.

10. Plan van aanpak natuurinclusief bouwen (0.58)

Woordvoerders:

*Fracties: Hart voor Hilversum: H. Koç; D66: M.J. den Boer; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: B. Nanninga; SP: G. Dunker; PvdA: J.B. Oude Elferink; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: M. Janssen.
College: J. Kastje, wethouder.*

De ChristenUnie:

- heeft behoefte aan een uitgebreider verhaal over wetgeving en instrumenten;
- is positief over het idee om natuurinclusief te bouwen en wil dat de gemeente daarin stappen gaat zetten;
- ziet nog geen uitgebreid plan van aanpak;
- informeert of er al contact is geweest met projectontwikkelaars en woningcorporaties en hoe die erin staan;
- wil weten welke maatregelen nodig zijn om natuurinclusief bouwen echt onderdeel te laten zijn van het programma van eisen van de gemeentelijke grondexploitatie en de gemeentelijke bouwverordening; dat was de uiteindelijke vraag vanuit de motie;
- vraagt wat nodig is om de motie uit te voeren, wat die kost en wat de toegevoegde waarde is, opdat mensen al direct aan de slag kunnen;
- vraagt hoeveel geld overblijft voor het groenbeleidsplan.

De VVD:

- lijkt een managementplan winst;
- adviseert voor het puntensysteem nieuwbouw goed erop te letten dat de gemeente zich niet uit de markt prijst;
- is geen voorstander van een app en het besteden van geld daaraan; er is al voldoende informatie;
- leest dat € 130.000, wordt besteed aan het schrijven van een plan en vindt dat een goed idee.

De SP:

- vraagt of stroken alvast ingezaaid kunnen worden;
- vraagt zich af of natuurinclusief bouwen duurder maakt en dat wordt doorberekend in de huur;
- ziet het sleutelgebied al staan, terwijl de raad dat ngo et besluiten.

Hilversums Belang:

- heeft de indruk dat Hilversum vooral natuurexclusief bouwt;
- wil beginnen met het in stand houden van de normale flora en fauna die gebruikelijk zijn in stedelijke gebieden, zoals het winterkoninkje en de huismus;
- meent dat veel meer natuurinclusieve maatregelen nodig zijn, zodat flora en fauna herstellen en biodiversiteit toeneemt;
- is het niet eens met de app.

De PvdA:

- feliciteert de wethouder met natuurinclusief bouwen;
- vindt een app geen meerwaarde hebben en verwijst naar een bestaande website daartoe;
- wil inventariseren volgens de regels van ecologie;
- vraagt of het managementprogramma er alleen voor 2021 komt of later ook standaard zal worden meegenomen bij alle planontwikkelingen van grote omvang.

Het CDA:

- is voor het voorstel, dat overigens mager is, zodat het college tegen kritische punten aanloopt bij het terugkomen naar de raad;
- vraagt naar de impact op verduurzamingsplannen en of mensen minder snel gaan verduurzamen bij extra kosten;

- vraagt of het plan van De Alliantie te kopiëren is en zo niet, gaat ons (op te stellen) plan dan mogelijk conflicteren met dat van hen?;
- ziet graag een uitgewerkt voorstel en plan van aanpak terug bij de raad.

GroenLinks:

- wijst op de checklist groenbouwen.nl en stelt ook voor geen app te maken;
- wil natuurinclusief bouwen stimuleren en niet opleggen.

D66:

- is blij met de uitvoering van de unaniem ondersteunde D66-motie M 17/78;
- vraagt zich af wat de toegevoegde waarde is van de app, omdat de Vogelbescherming en dito instellingen dezelfde informatie geven, ook is het geen kerntaak van de gemeente;
- informeert naar de mogelijkheid om te kijken naar de ruimte om de gebouwen heen.

Hart voor Hilversum:

- stelt dat een goede start met het plan is gemaakt naar aanleiding van de beeldvormende sessie;
- informeert naar risico's die door afstemming met andere gemeenten naar voren komen;
- vraagt of voor Anna's Hoeve en Via Industria geen dergelijke natuurinclusieve maatregelen zijn genomen.

Wethouder Kastje:

- verexcuseert zich voor het gebruikte jargon;
- noemt vijf activiteiten: managementplan, ecotopen benoemen, een scan maken, een puntensysteem invoeren en een app maken; de **ChristenUnie** vraagt of die nodig zijn om de motie uit te voeren; wethouder **Kastje** gaat verder dan de motie en wil nauwkeuriger per gebied kijken om soorten in leven te houden en te revitaliseren;
- schat in zo effectiever bezig te zijn dan het regelen van zaken in een bouwverordening;
- stelt dat € 130.000, elk jaar beschikbaar is en dit jaar beschikbaar komt voor het regelen van de plannen;
- gaat het bij het puntensysteem juist over bij nieuwbouw te stellen voorwaarden; die hoort bij de checklist omgevingsvergunning;
- komt in december met het plan bij de raad langs ter vaststelling;
- heeft geleerd van wat andere gemeenten doen; de gemeente doet al een hele hoop, zoals een bijenstimuleringsplan;
- stelt dat anticipatie van natuurinclusief bouwen leidt tot een marginale kostenverhoging van een paar tientjes tot € 300,-; of die wordt doorgerekend in de huur is corporatiebeleid waarover de gemeente niet gaat; het **CDA** stelde haar vraag over bestaande bouw en vraagt of verduurzamen van een eigen huis veel geld zal kosten; wethouder **Kastje** expliciteert dat per brief waarbij ook de risico's worden meegenomen;
- hoort van Hilversums Belang een bevestiging van de noodzaak van wat hij probeert te doen;
- voert onderzoeken uit volgens de ecologische regelen der kunst uit;
- zal het strategisch managementprogramma versnellen in 2021 en gaat dat ook bij andere planvorming toepassen;
- zal kijken hoe de gemeente Antwerpen natuurinclusief bouwen regelt;
- legt uit dat een app € 10.000,- tot € 15.000,- kost en stelt voor een prijs in te stellen in plaats van een app te maken.

Tweede termijn

D66:

- wil dit jaar al koolmeeskastjes laten ophangen ter bestrijding van de eikenprocessierups; wethouder **Kastje** zegt dat toe;
- vraagt of de operatie Steenbreek opgenomen kan worden in het plan; wethouder **Kastje** erkent dat natuurinclusief bouwen ook om de omgeving van het gebouw gaat; Steenbreek is opgehouden vanwege risico's van bodemverontreiniging wat voorkomt door te pakken; daarover moet overeenstemming komen met de provincie.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 21.28 uur

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid van 11 maart 2020,

De griffier,

De voorzitter,

Mw. W.G.J. Drenth.

H.R. Jaarsma.